

**Силабус курсу “Старослов’янська мова”
2019/2020 навчального року**

Назва курсу	Старослов’янська мова
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра слов’янської філології імені професора Іларіона Свенціцького
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.03 Слов’янські мови та літератури (переклад включно)
Викладачі курсу	ст. викл. Федик Л.С.
Контактна інформація викладачів	kafslov@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	вівторок (13.30)
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/employee/fedyk-lyubov
Інформація про курс	<p>Курс старослов’янської мови – це лінгвістичний вступ до вивчення історії окремих слов’янських мов, який за своїм змістом органічно поєднує два тісно пов’язані між собою блоки: власне старослов’янська мова як система мови середньовічної слов’янської писемності та історія праслов’янської мови як мови-предка всіх сучасних слов’янських мов. Тому програма цієї навчальної дисципліни передбачає не лише детальну характеристику фонетико-граматичної системи старослов’янської літературної мови, але й з’ясування передумов появи старослов’янської писемності, а також послідовне відновлення історичних змін звуків та словоформ, що належать до праслов’янського періоду.</p> <p>Курс старослов’янської мови як жодна з навчальних дисциплін історико-лінгвістичного циклу має важливе значення для формування загального мовознавчого світогляду майбутніх філологів. Старослов’янська мова своєю фонетико-граматичною системою дуже близька до праслов’янської мови пізнього періоду. Тому, вивчаючи звукову систему та систему словозміни старослов’янської мови, студенти пізнають основні мовні закони, що визначали розвиток праслов’янської мови, окремих слов’янських мов. Факти старослов’янської та праслов’янської мови розглядаються у зіставленні з відповідними фактами української та інших слов’янських мов, з неслов’янськими індоєвропейськими мовами, що забезпечує усвідомлення студентами-славістами історико-типологічних рис слов’янських мов. Таким чином готується надійний ґрунт для вивчення історичної граматики кожної окремої слов’янської мови.</p>
Коротка анотація курсу	Курс старослов’янської мови призначений для студентів-славістів першого року навчання. Як частина обов’язкової програми цей курс дає студентові знання з історії виникнення найдавнішої літературно-писемної мови слов’ян та першого впорядкованого слов’янського письма, з історії формування та

	розвитку фонетико-граматичної структури старослов'янської мови, вчить розпізнавати та аналізувати окремі мовні факти, властиві старослов'янській мові в різні періоди її розвитку, готує до вивчення курсу історичної граматики окремих слов'янських мов.
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу – ознайомити студентів з історією виникнення старослов'янської мови, передумовами виникнення старослов'янської писемності, особливостями розвитку її фонетико-граматичної структури, тенденціями її розвитку, формуванням фонетичних та морфологічних систем слов'янських мов, праслов'янською основою звукової системи та системи словозміни старослов'янської мови, основними мовними законами, що визначали розвиток праслов'янської мови.</p> <p>Цілі курсу – навчити читати та перекладати українською мовою старослов'янські кириличні тексти, розпізнавати окремі мовні факти, властиві старослов'янській мові в різні періоди її розвитку, давати історико-лінгвістичний коментар до явищ старослов'янської фонетики та морфології, відтворювати архетипи слів та форм, здійснювати комплексний уривків аналіз тексту.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018. 2. Беседина-Невзорова В. П. Старославянский язык. –Харьков, 1962. 3. Вайан А. Руководство по старославянскому языку. – М., 1952. 4. Ван-Вейк Н. История старославянского языка. – М., 1957. 5. Горшков А. И. Старославянский язык. – М., 1963. 6. Горшкова О. В., Хмелевская Т. А. Сборник задач и упражнений по старославянскому языку. – М., 1985. 7. Дементьев А. А. Сборник задач и упражнений по старославянскому языку. – М., 1975. 8. Ёлкина Н. М. Старославянский язык. – М., 1960. 9. Иванова Т. А. Старославянский язык. – М., 1977. 10. Кривчик В. Ф., Можейко Н. С. Старославянский язык. – Минск, 1970. 11. Леуга О. І. Старослов'янська мова. – К., 2001. 12. Майборода А. В. Старослов'янська мова. – К., 1975. 13. Моренець В. В. Старослов'янська мова: Історична фонетика. – К., 1973. 14. Станівський М. Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964. 15. Селищев А. М. Старославянский язык. – М., 1951. – Ч. 1, 2. 16. Трофимович К. К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988. 17. Федик Л. Старослов'янська мова. Іменник. Навчальний посібник. – Львів, 2011. 18. Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015. 19. Хабургаев Г. А. Старославянский язык. – М., 1986. <p style="text-align: center;">Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бернштейн С. Б. Константин-философ и Мефодий. – М.,

1984.

2. Бернштейн С. Б. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. - М., 1961.
3. Бернштейн С. Б. Очерк сравнительной грамматики славянских языков. Чередования. Именные основы. - М., 1974.
4. Бирнбаум Х. Праславянский язык: достижения и проблемы его реконструкции. - М., 1987.
5. Бойчук М. К. Старослов'янська мова. Числівник. - К., 1952.
6. Бойчук М. К. Старослов'янська мова. Невідмінювані частини мови. - К., 1952.
7. Бородич В. В. Видовые отношения старославянского глагола. - М., 1952.
8. Бунина И. К. Система времен старославянского глагола. - М., 1959.
9. Бошкович Р. Основы сравнительной грамматики славянских языков. - М., 1984.
10. Булаховський Л. А. Вступ до порівняльної граматики слов'янських мов: Фонетика праслов'янської мови. - Харків, 1927.
11. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов / за ред. О. С. Мельничука. - К., 1966.
12. Гадолина М. А. История форм личных и возвратных местоимений в славянских языках. - М., 1963.
13. Георгиев Е. Славянская письменность до Кирилла и Мефодия. - София, 1952.
14. Истрин В. А. Возникновение и развитие письма. - М., 1965.
15. Истрин В. А. 1100 лет славянской азбуки. - М., 1963.
16. Караславов С. Х. Солунські брати. - К., 1988.
17. Кондрашов Н. А. Славянские языки. - М., 1962.
18. Кузнецов П. С. Очерки по морфологии праславянского языка. - М., 1961.
19. Кузнецов П. С. Развитие индоевропейского склонения в общеславянском языке. - М., 1958.
20. Мейе А. Общеславянский язык. - М., 1951.
21. Нахтигал Р. Славянские языки. - М., 1963.
22. Питання походження і розвитку слов'янської писемності. - К., 1963.
23. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. - К., 1993.
24. Селищев А. М. Введение в сравнительную грамматику славянских языков. Вып.1. - Казань, 1914.
25. Сказание о начале славянской письменности. - М., 1981.
26. Толстой Н. И. Значение кратких и полных прилагательных в старославянском языке // Вопр. славянск. языкозн. - М., 1957. - Вып. 2.
27. Цейтлин Р. М. Лексика старославянского языка. - М., 1977.

Хрестоматії

1. Стеценко А. Н. Хрестоматия по старославянскому языку. - М., 1984.

Словники

1. Белей Л., Белей О. Старослов'янсько- український словник. - Львів, 2001.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Етимологічний словник української мови: В 7 т. – К., 1982-1989. 3. Словарь древнерусского языка (XI-XIV вв.): В 10 т. – М., 1988-1991. 4. Словарь русского языка XI-XVII вв. – М., 1975-1991. 5. Старославянский словарь (по рукописям X-XI веков). Под ред. Р. М. Цейтлин, Р. Вечерки и Э. Благовой. 2-е изд. – М., 1999. 6. Словник староукраїнської мови XIV-XV ст.: В 2 т. – К., 1977-1978. 7. Máček V. Etymologický slovník jazyka českého a slovenského. – Praha, 1957.
Тривалість курсу	Два семестри (1, 2)
Обсяг курсу	<p>Історія виникнення та розвитку старослов'янської мови. Старослов'янські азбуки, їх походження. Старослов'янські пам'ятки.</p> <p>Звукова система старослов'янської мови. Походження звуків старослов'янської мови. Зміни у фонетичній системі старослов'янської мови X-XI ст.</p> <p>Морфологія старослов'янської мови. Особливості іменної словозміни. Система дієвідмінювання.</p> <p>Загальний обсяг 80 годин, у т. ч. 32 години лекційні, 48 годин практичних занять і 40 годин самостійної роботи. 4 кредити ЄКТС. 3 модулі.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати:</p> <p>предмет і завдання старослов'янської мови, основні джерела до вивчення старослов'янської мови, історичні умови виникнення найстаршої літературно-писемної мови слов'ян, живомовну основу цієї мови, відповідну літературу з питань курсу;</p> <p>теоретичні відомості із графіки, фонетики та граматики старослов'янської мови;</p> <p>уміти:</p> <p>порівнювати фонологічні системи індоєвропейської та праслов'янської мови на різних етапах їх існування; аналізувати зміни в фонологічній системі праслов'янської мови та їх відображення у старослов'янській мові; пояснювати сутність процесів, що відбувалися у праслов'янській мові, та з'ясовувати їхні наслідки для фонетичної та морфологічної системи старослов'янської мови, зіставляючи одночасно з мовними фактами різних слов'янських мов;</p> <p>аналізувати фонологічну систему старослов'янської мови; визначати походження голосних та приголосних старослов'янської мови; розрізняти звукові зміни пізнішого періоду;</p> <p>аналізувати тенденції формування і розвитку граматичних категорій іменних частин мови (роду, числа і відмінка усіх іменних частин мови, ступенів порівняння прикметника); з'ясовувати зміни граматичних форм іменних частин мови; визначати роль і місце внутрішньомовних і позамовних чинників у розвитку граматичних значень і форм; робити граматичний аналіз іменних частин мови.</p>

	аналізувати тенденції формування і розвитку граматичних категорій дієслова (виду, способу, часу, особи, числа); з'ясувати історію змін в особових і неособових дієслівних формах; здійснювати морфологічний аналіз усіх дієслівних форм.
Ключові слова	Аорист, асиміляція, глаголиця двоїна, депалаталізація, детермінатив, дисиміляція, дифтонг, дифтонгоїд, закон відкритого складу, занепад зредукованих голосних, зредуковані голосні, імперфект, кирилиця, класи дієслів, метатеза, монофтонгізація дифтонгів, носові голосні, основи дієслова, основи іменників, палаталізація, перфект, плюсквамперфект, повноголосся, прамова, праслов'янська мова, складотворчі приголосні, старослов'янська мова.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Вступ до слов'янської філології
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Курс «Старослов'янська мова» передбачає застосування логіко-змістового та педагогічного методів навчання, які розкриваються у таких прийомах: пояснення, бесіда, демонстрація, практична робота, вправи, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • модулі: 30 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100.
Питання до екзамену.	Предмет і завдання курсу “Старослов'янська мова”, зв'язок з іншими науковими дисциплінами. Історія виникнення старослов'янської літературної мови. Живомовна основа старослов'янської мови. Слов'янські азбуки (глаголиця, кирилиця), їх походження. Звукове та числове значення букв кирилиці. Діакритичні та розділові знаки. Пам'ятки старослов'янської писемності. Місце старослов'янської мови серед інших слов'янських мов. Вокалізм старослов'янської мови 2 половини IX ст. Консонантизм старослов'янської мови 2 половини IX ст. Походження голосних старослов'янської мови. Походження приголосних старослов'янської мови. I – III палаталізації задньоязикових приголосних у праслов'янській мові. Пом'якшення приголосних під впливом наступного *j. Пом'якшення сполучень приголосних під впливом

	<p>наступного *j.</p> <p>Закон відкритого складу та звукові зміни, пов'язані з його дією.</p> <p>Зміни у сполученнях приголосних, зумовлених діянням закону відкритого складу.</p> <p>Монофтонгізація дифтонгів.</p> <p>Монофтонгізація дифтонгоїдів з носовими приголосними *m, *n.</p> <p>Т. зв. явище метатези в середині слова.</p> <p>Т. зв. явище метатези на початку слова.</p> <p>Зміни дифтонгоїдів *ьг, *ьг, *ьІ, *ьІ.</p> <p>Кількісне чергування голосних.</p> <p>Якісне чергування голосних.</p> <p>Звукові процеси, відображені в пам'ятках XI ст.</p> <p>Сильна та слабка позиція зредукованих голосних ь, ь.</p> <p>Доля зредукованих голосних ь, ь.</p> <p>Історія зредукованих голосних ь, ь.</p> <p>Граматичні категорії іменника у старослов'янській мові.</p> <p>Класифікація іменників.</p> <p>Особливості іменникової словозміни.</p> <p>Взаємодія відмін іменників, причини та наслідки.</p> <p>Займенник у старослов'янській мові. Розряди за значенням.</p> <p>Особливості словозміни.</p> <p>Короткі та повні прикметники. Особливості словозміни.</p> <p>Ступені порівняння прикметників.</p> <p>Числівник у старослов'янській мові. Особливості словозміни.</p> <p>Граматичні категорії дієслова.</p> <p>Основи дієслова.</p> <p>Класифікація дієслів.</p> <p>Походження особових форм теперішнього часу.</p> <p>Дієслівні форми майбутнього часу.</p> <p>Історія особових форм асигматичного аориста.</p> <p>Історія особових форм сигматичного I аориста.</p> <p>Історія особових форм сигматичного II аориста.</p> <p>Історія особових форм імперфекта.</p> <p>Історія особових форм перфекта.</p> <p>Історія особових форм плюсквамперфекта.</p> <p>Історія особових форм наказового способу.</p> <p>Історія особових форм умовного способу.</p> <p>Іменні форми дієслова.</p> <p>Історія форм активних дієприкметників.</p> <p>Історія форм пасивних дієприкметників.</p> <p>Історія інфінітива і супіна.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ І				
1 т. 2 год.	<p>Старослов'янська мова як наукова дисципліна, її предмет і завдання, загальнотеоретичне (пізнавальне) та практичне значення.</p> <p>Мовна спорідненість слов'янських народів. Праїндоевропейська і праслов'янська мови. Місце старослов'янської мови серед інших слов'янських мов.</p>	лекція	<p>Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001.</p> <p>Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975.</p> <p>Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.</p>	Основні історичні джерела до вивчення старослов'янської мови. 2 год.	
2 т. 2 год.	<p>Історичні умови виникнення старослов'янської літературної мови. Доля старослов'янської писемності у Моравії та Паннонії, у південних та східних слов'ян.</p>	практичне заняття	<p>Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018.</p>		
3 т. 2 год.	<p>Слов'янські азбуки (глаголиця та кирилиця), їх давність і походження. Звукове та числове значення літер кирилиці. Діакритичні та розділові знаки.</p> <p>Пам'ятки старослов'янської писемності.</p>	лекція	<p>Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001.</p> <p>Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975.</p> <p>Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.</p>	<p>Письмо у слов'ян до Кирила та Мефодія.</p> <p>Особливості глаголиці та кирилиці.</p> <p>Глаголичні та кириличні пам'ятки. 2 год.</p>	
4 т. 2 год.	<p>Особливості кирилиці. Звукове та числове значення літер кирилиці. Діакритичні та розділові знаки.</p> <p>Читання та переклад тексту Чорноризця Храбра «Про письмена»</p>	практичне заняття	<p>Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018.</p>		
5 т. 2 год.	<p>Вокалізм старослов'янської мови 2 половини ІХ ст. Якісна характеристика голосних</p>	лекція	<p>Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001.</p> <p>Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К.,</p>	Особливості системи голосних та приголосних старослов'янської	

2 год.	<p>(ряд, ступінь піднесення, носові / ротові голосні, лабіалізовані / не лабіалізовані голосні). Кількісна характеристика голосних (голосні повного / неповного творення).</p> <p>Консонантизм старослов'янської мови 2 половини IX ст. (класифікація приголосних за місцем і способом творення, за участю шуму й голосу, за твердістю / м'якістю).</p> <p>Складові сонанти.</p>		<p>1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.</p>	<p>мови 2 половини IX ст. Складотворчі плавні. 2 год</p>	
6 т. 2 год.	<p>Якісна та кількісна характеристики голосних старослов'янської мови.</p> <p>Класифікація приголосних старослов'янської мови.</p> <p>Фонетичне значення старослов'янських буквосполучень. Складові сонанти.</p>	практичне заняття	<p>Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018.</p>		
7 т. 2 год.	<p>Формування старослов'янської системи вокалізму (голосні монофтонгічного та дифтонгічного походження, голосні, що виникли з дифтонгоїдів).</p>	лекція	<p>Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.</p>	<p>Походження голосних старослов'янської мови. 2 год.</p>	
8 т. 2 год.	<p>Походження голосних старослов'янської мови. Голосні монофтонгічного походження. Голосні дифтонгічного походження. Голосні, що виникли з дифтонгоїдів.</p>	практичне заняття	<p>Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018. Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.</p>		
9 т. 2 год.	<p>Формування старослов'янської системи консонантизму (приголосні індоєвропейського та праслов'янського походження). Фонетичні процеси та зміни, що сприяли формуванню старослов'янської системи консонантизму (тенденція до палаталізації, закон відкритого</p>	лекція	<p>Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.</p>	<p>I–III палаталізації задньоязикових приголосних *k, *g, *ch у праслов'янській мові. 2 год.</p>	

	складу). I–III палаталізації задньоязикових приголосних *k, *g, *ch у праслов'янській мові, умови та наслідки для системи консонантизму.				
10 т. 2 год.	Старослов'янські м'які приголосні як наслідок праслов'янських I–III палаталізацій задньоязикових приголосних *k, *g, *ch.	практичне заняття	Албул О., Лазор О. Матеріали до вивчення старослов'янської мови. Навчальний посібник. Львів, 2018. Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.		
11 т. 2 год.	Пом'якшення приголосних у сполученні з наступним *j (неперехідне, перехідне пом'якшення, поява *l' епентетичного). Пом'якшення сполучень приголосних під впливом наступного *j.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Різновиди пом'якшень приголосних у сполученні з наступним *j. 2 год.	
12 т. 2 год.	Наслідки пом'якшення приголосних у сполученні з наступним *j (неперехідне, перехідне пом'якшення, поява *l' епентетичного). Наслідки пом'якшення сполучень приголосних під впливом наступного *j.	практичне заняття	Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.		
13 т. 2 год.	Закон відкритого складу та фонетичні зміни, зумовлені його діянням (занепад кінцевих приголосних; зміни складоподілу і як наслідок – зміни у групах приголосних; монофтонгізація дифтонгів; монофтонгізація дифтонгоїдів з носовими приголосними *m, *n; т. зв. явище метатези в середині та на початку слова; зміни дифтонгоїдів *ьг, *ьг, *ьl, *ьl).	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Зміни у групах приголосних, зумовлені діянням закону відкритого складу (асиміляція, дисиміляція, спрощення). Наслідки метатези в середині та на початку слова у старослов'янській мові у зіставленні з іншими слов'янськими мовами. 2 год.	

14 т. 2 год.	Фонетичні зміни, зумовлені діянням закону відкритого складу, та їх наслідки для системи вокалізму та консонантизму.	практичне заняття	Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.	
15 т. 2 год.	Зміни у фонетичній системі старослов'янської мови кінця Х – XI ст. Сильна та слабка позиція зредукованих голосних. Зміни редукованих голосних у сильній та слабкій позиції та їх наслідки (поява закритих складів, поява нових груп приголосних, спрощення в групах приголосних, асиміляція та дисиміляція в групах приголосних, формування категорії дзвінкості / глухості приголосних, виникнення вторинних складотворчих плавних, формування категорії твердості / м'якості приголосних; виникнення нового чергування голосних з нулем звука). Зміни зредукованих голосних у сильній та слабкій позиції. Ствердіння м'яких шиплячих приголосних. Втрата афrikата [dz'] та перехід його у [z']. Втрата носових голосних та перехід їх у ротові голосні.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Пізніші зміни у старослов'янській мові. Зміни редукованих голосних у сильній та слабкій позиції. Зміни зредукованих голосних у сильній та слабкій позиції. 2 год.
16 т. 2 год.	Зміни зредукованих голосних], у сильній та слабкій позиції та їх наслідки. Зміни зредукованих голосних у сильній та слабкій позиції.	практичне заняття	Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.	
	МОДУЛЬ II			
24 т. 2 год.	Іменник. Граматичні категорії іменників (рід, число, відмінок). Детермінатив основи іменника. Поділ іменників на відміни за детермінативами основ. Особливості іменникової	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф.	Класифікація іменників на відміни. Особливості іменникової словозміни у старослов'янській мові.

	словозміни у старослов'янській мові. Іменики singularia та pluralia tantum.		Старослов'янська мова. – Львів, 1964. Федик Л. Старослов'янська мова. Іменик. Навчальний посібник. – Львів, 2011.	2 год.	
24 т. 2 год.	Граматичні категорії іменника. Поділ іменників на відміни.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Іменик. Навчальний посібник. – Львів, 2011.		
25 т. 2 год.	Особливості іменникової словозміни у старослов'янській мові. Іменики singularia та pluralia tantum. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Іменик. Навчальний посібник. – Львів, 2011.		
26 т. 2 год.	Взаємодія різних відмін іменників, причини та наслідки. Поступове оформлення категорії істот-неістот. Займенник. Розряди за значенням. Особливості займенникової словозміни.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Вплив фонетичних змін праслов'янської епохи на перегруповання іменників. Особливості займенникової словозміни. 2 год.	
26 т. 2 год.	Первісні та нові закінчення у словоформах іменників. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Іменик. Навчальний посібник. – Львів, 2011.		
27 т. 2 год.	Особливості відмінювання займенників.	практичне заняття	Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.		
28 т. 2 год.	Прикметник. Короткі та повні прикметники. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Особові та іменні форми дієслова. Основи дієслова (основа інфінітива, основа теперішнього часу). Класифікація дієслів за первісними основами інфінітива та основами теперішнього часу.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Особливості відмінювання коротких та повних прикметників. Основи дієслова. Поділ дієслів на класи. 2 год.	

28 т. 2 год.	Особливості відмінювання прикметників.	практичне заняття	Трофимович К.К., Федик Л. С. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з старослов'янської мови для студентів філологічного факультету. – Львів, 1988.		
	МОДУЛЬ III				
29 т. 2 год.	Основи дієслова. Поділ на класи (за основами теперішнього часу). Тематичні та атематичні дієслова. Граматичні вправи.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
30 т. 2 год.	Особові форми дієслова. Походження особових форм теперішнього часу. Відображення фонетичних змін праслов'янської епохи у формах теперішнього часу. Історія форм майбутнього часу (простого, складеного I, складеного II).	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Особові закінчення теперішнього часу тематичних та атематичних дієслів. Особові форми майбутнього часу. 2 год.	
30 т. год.	Особливості особових форм теперішнього часу. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
31 т. 2 год.	Особливості особових форм майбутнього часу (простого, складеного I, складеного II). Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
32 т. 2 год.	Минулий час. Різновиди аориста. Історія форм асигматичного аориста. Походження форм аориста сигматичного I. Особливості творення аориста сигматичного I від атематичних дієслів. Походження форм аориста сигматичного II.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Творення форм асигматичного аориста. Походження форм аориста сигматичного I та II. 2 год.	
32 т. 2 год.	Особові форми асигматичного аориста. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
33 т.	Особові форми аориста сигматичного I та II. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		

2 год.					
34 т. 2 год.	Походження особових форм імперфекта та їх еволюція. Історія особових форм складених минулих часів та їх еволюція.	лекція	Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Особливості творення форм імперфекта. Форми перфекта та плюсквамперфекта. 2 год.	
34 т. 2 год.	Особові форми імперфекта та зміни в них. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
35 т. 2 год.	Особові форми перфекта, зміни в них. Еволюція форм плюсквамперфекта. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
36 т. 2 год.	Походження особових форм простого та описового наказового способу. Особливості творення форм простого наказового способу від атематичних дієслів. Зміни у формах наказового способу, засвідчені пам'ятками. Історія особових форм умовного способу. <i>Іменні форми дієслова</i> . Невідмінювані іменні форми дієслова (інфінітив, супін). Відмінювані іменні форми дієслова. Історія форм активних дієприкметників теперішнього часу.	лекція	Леуга О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Особливості творення простого наказового способу. Форми умовного способу. Інфінітив та супін, особливості їх вживання. Відмінювання активних дієприкметників теперішнього часу. 2 год.	
36 т. 2 год.	Особові форми наказового та умовного способу, зміни в них. Аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
37 т. 2 год.	Форми активних дієприкметників теперішнього часу та їх еволюція. Морфологічний наліз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		

год.					
38 т. 2 год.	Історія форм активних дієприкметників минулого часу. Творення та відмінювання пасивних дієприкметників теперішнього та минулого часу.	лекція	Леута О.І. Старослов'янська мова. – К., 2001. Майборода А.В. Старослов'янська мова. – К., 1975. Станівський М.Ф. Старослов'янська мова. – Львів, 1964.	Відмінювання активних дієприкметників минулого часу. Відмінювання пасивних дієприкметників теперішнього та минулого часу.	2 год.
38 т. 2 год.	Форми активних дієприкметників минулого часу та їх еволюція. Морфологічний наліз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		
39 т. 2 год.	Форми пасивних дієприкметників теперішнього та минулого часу, їх еволюція. Морфологічний аналіз уривків тексту.	практичне заняття	Федик Л. Старослов'янська мова. Дієслово. Навчальний посібник.– Львів, 2015.		